

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.) Denar naj se pošilja pod napisom: Upravništvo „Mira“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 11. aprila 1901.

Štev. 15.

Žalostni, nesramni prigodek v državni zbornici.

Grozna sramota za celo Avstrijo so reči, ki so se godile pred kratkem v našem državnem zboru. Že tri leta sem smo navajeni, slišati od tam le žalostne reči: obrekovanje, ropot, tepež do krvi itd. Res, po najnižjih žganjepitnicah včasih ni takega poloma, kot pa v dvorinah, kamor pošiljajo národi svoje zastopnike. Sveti hram bi moral biti zbornica, v kateri se naj varujejo národov najdražji svetinji: vera in národnost. Tako pa . . .

Na najnižjo stopinjo, dà, v smrdljivo blato, pa se je potisnila zbornica 22. febr. t. l. in to po krivdi, po zlobnosti nemških radikalcev, v katerih imenu je govoril poslanec Eisenkolb. Njegovo ime naj ostane osramočeno! On je namreč neki nesramni spis, ki je bil zaradi zlobne vsebine in nesramnega zavijanja in blatenja katoliške cerkve v Avstriji prepovedan, vrnil kot interpelacijo v zbornico. Dve uri se je brala nesramna interpelacija, celi spis.

Stvar je pa ta: Sveti Alfonz (cerkev obhaja njegov spomin 2. avgusta in sv. Oče Leo XIII. ga je proglasil kot posebnega cerkvenega učenjaka), slavni cerkveni učenjak, sloveči spovednik, ustanovitelj duhovnega reda, je spisal mnogo velikih knjig posebno o grehah, o zakramentih, o desetih zapovedih, o spovedovanju itd. V eni teh knjig razpravlja v latinskem jeziku bolj natančno tudi šesto božjo zapoved, in sicer je namenjen ta spis le spovednikom, da imajo neki pripomoček v takšnih kočljivih zadevah. To poglavje je protestant Gramman prestavil v nemški jezik, polil ga z nesramnimi opombami, ter tako nazadnje vzkliknil: glejte svinjarije v katoliški veri, glejte kaj smejo delati in vprašati katoliški duhovniki v spovednici! Zatorej „proč od Rima“!

Da je avstrijska vlada prepovedala ta nesramni spis, je jezilo Nemce, in zatorej so ga v državni zbornici — kjer je vse dovoljeno — prebrali. Zraven so še posebej zasramovali sv. spoved, duhovnike sploh, katoliško cerkev ter klicali: „proč od Rima“! To je bila prava svinjarija. Posvečena zbornica se je s tem znižala v — svinjski hlev. Hujše so klafali kot po umazanih krémah. Kar je bilo poštenih poslancev so vsi zbežali iz zbornice,

mašeč si ušesa z rokami. In še ne dovolj! Drugi dan je zopet eden izmed njih „takšnjih“ privlekel drugi ne manj svinjski spis v zbornico. Socijaldemokratje so namreč sestavili neko knjižico, v kateri so zlagali same zločine in nesramna dela duhovnikov. Sama laž in obrekovanje — ali samo toliko, da se zasramuje duhovski stan in sv. vera. In take interpelacije so ponavljali sedaj že nekako redno. Takšne reči uganjajo na javnem mestu. In gospodar-predsednik takšnjih klafačev še ven vreči ne sme. —

Ogorčenost nad takšnim početjem je po celi Avstriji, dà, tudi po širšem katoliškem svetu velika, burna. Povsod se prirejajo shodi, ki strogo in odločno ugovarjajo predrzni, nesramni žalitvi sv. vere, sv. Alfonza, sv. spovedi, duhovnov itd. Posebno se pa vse res krščanske stranke na zbornici čutijo hudo užaljene, ter so na nasvet in prigovarjanje poljskega kljuba sklenile, da bodo, če kdo v prihodnje še nekaj sličnega, „dišečega“ hoče spraviti v zbornico, — takoj demonstrativno polnoštevilno zapustile zbornico, ter hočejo tako pustiti „svoje pri svojih“ — „inter sues“. Kakšno odgovornost pa morajo imeti poslanci in ob enem njihove stranke, ki vzvišeni državni zbor, „sveti hram národov“, zlorabijo v nesramno hujskanje. Sad se kaže, ker podivjanost raste povsod, saj „vlečejo“ tudi taki izgledi hrabrih nemških ljudskih zastopnikov. —r.

Dopisi.

Velikovec. (Bolehanje med otroci. — Umrljivost.) Poročal sem že, kako močno so letošnjo zimo tukaj otroci bolehal. O božiču prikazali ste se med otroci dve hudi otroški sovražnici, davica in škrlatica, tako, da so se morale vse tukajšnje šole za nekaj časa zapreti. V novem letu je bilo nekaj časa mirú, ali mrzli in vetrovni dnevi v drugi polovici meseca marea so zopet povzročili silno bolehanje med otroci. Vnovič se je pojavila škrlatica, na kateri je umrlo v mestni fari pet in v predmestni sv. Ruperta pa trije večinoma majhni otroci, skupaj tedaj 8 otrok. Vsled tega ste se dné 23. marca zaprle zopet obe mestni šoli in tudi naša „Národna šola“ čez velikonočne praznike. Sploh je umrljivost tukaj prav velika. Umrlo je letos v mestni fari dozdej 12 oseb, med njimi

5 otrok; v predmestni fari sv. Ruperta pa je umrlo 19 oseb, med njimi 9 otrok.

St. Jakob v Rožu. (Izlet.) Naše pevsko društvo „Rožica“ napravi na belo nedeljo dné 14. t. m. izlet na veliki Strmec. Ako vreme ne bi bilo ugodno, se izlet preloži. Rodoljube iz okolice vabimo k udeležbi.

Beljak. (Lutrovski tempel.) V Beljaku torej dobimo na veliko veselje velikih Nemcev, četudi mnogi izmed njih še vedno nosijo poštena slovenska imena, lutrovski tempel. Stavbeni prostor dali so mestni očanci zastonj. Za to darilo se je posebno ogreval Karol Ghon, ki se je znal kot bivši državni poslanec delati pred slovenskimi kmeti prav „katoliškega“. Zidanje hočejo pričeti še letos in sicer mora, kakor pravijo, novi tempel postati kinč mestu. Hm! Mi pa vemo, da bodo se tisti, ki so šli „proč od Rima“, izogibali novega templa ravno tako, kot so se prej izogibali naših cerkev.

Novičar.

Na Koroškem.

Stolni dekan Gregor Schellander †. Po dolgem bolehanju je na veliko soboto dné 6. t. m. opoldne tukaj umrl preč. g. stolni dekan Gregor Schellander, star 86 let. Porodil se je pokojnik dné 27. maja 1815 v Celovcu, bil v mašnika posvečen dné 31. julija 1838. L. 1869. že je postal stolni korar, več let je deloval kot župnik pri sv. Hemi, potem pa je prišel v Celovec. Tu si je pridobil veliko zaslug kot načelnik Vincencijeve družbe, katero je vpeljal, in kot vodja Marijanišča. Papež ga je imenoval za apostolskega protonotarja, cesar ga je odlikoval z zlatim zaslužnim križcem s krono. Pogreb je bil na velikonočni pondeljek. Sprevod je vodil mil. g. stolni prošt Lamb. Einspieler. — Bolehal je g. stolni dekan Schellander od l. 1896., ko ga je na ulici povozil kolesar. G. stolni dekan je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo. N. p. v m!

„Čast“ deželnega zbora rešena! Kakor znano, je državno pravdnštvo tožilo kandidata V. kurije na Koroškem, g. dr. P u p o v a c - a, češ, da je ta razžalil koroški deželni zbor, ko je na nekem volilnem shodu trdil, da je nemško-nacionalna

PODLISTEK.

Bosna in Hercegovina pod avstro-ogersko upravo in avstro-ogerska politika na Balkanu.*

Pod tem naslovom je začel izdajati bosenski domorodec Božidar Nikašinić velezanimivo književno delo, katero nam omogoča pogled v razmere v zasedeni deželah od vse druge strani. Kakor smo ga imeli priliko dobivati dosedaj iz izključno vladnih virov. V teh vrsticah smo navedli nekaj najzanimivejših točk iz pisateljevih izvajanj, in vsak si naj napravi potem sodbo sam.

Nam Slovencem sta deželi Bosna in Hercegovina znani že od davnih časov; saj je bilo baš tam ognjišče turškega nasilstva, ki je tolikokrat udrla tudi čez Savo, opustošilo cveteče slovenske pokrajine in stotine slovenskih deklet odvedlo turškim pohotnežem v žrelo. Nikjer pa menda ni slovansko ljudstvo moralo toliko trpeti od svojih gospodarjev, kot je trpela bosanska raja, obstoječa zgolj iz kristjanov in pokoreča se turškim begom (grajščakom — veleposestnikom). Tem je morala vsaka podložna krščanska rodbina poleg robote in obične tretjine od vseh poljskih pridelkov dajati tudi za

* „Bosnien und die Hercegovina unter der Verwaltung der österreichisch-ungarischen Monarchie und die österreichisch-ungarische Balkanpolitik.“ Eine politisch-ökonomische Darstellung der gegenwärtigen Zustände in 4 Bänden. (I. Band: Berlinercongress und die Agrarfrage.) Cena 6 kron. — Založila Thormann in Goetsch v Berlinu. Knjiga se tudi lahko naroči v vsaki knjigotržnici.

jeden teden v letu jedno deklico ali ženo, katero si je beg izbral po svoji volji. Nobena obveznost ni žalila kristjanov bolj, kot ta krvni ženski davek, in še le na nebrojne pritožbe kmetov so nazadnje turška oblastva s silo odpravila to pravico begov kratko časa pred avstrijsko okupacijo. Tudi razmerje med kmetom in begom se je uredilo postavnim potom tako, da je kmet dajal begu tretjino svojih pridelkov, ki se je odmerila od vsega že očiščenega, na gumnu ležečega žita, tako da kmet ni trpel škode. Desetina pa se je cenila po turških oblastvih še od na polju stoječega žita, in sicer po posebni komisiji, v kateri je bil zastopan beg in davčni urad po enem, kmet po dveh zastopnikih, tako da se kmetu ni lahko godila krivica, ker je bil beg, ki je imel itak osigurano svojo tretjino, vedno na strani kmeta. Ta desetina se je pod turško vlado plačevala v žitu.

Navzlic tem postavnim določbam so delali pobiralci desetine in begove tretjine kmetu dostikrat hudo krivico in zato je prišlo čestokrat do krvavih bojov. Tako so izbruhnili nemiri tudi l. 1875. ter so trajali dolgo časa. Zaključili so se s tem, da je dobila Avstro-ogerska po berlinskem kongresu leta 1878. naročilo, zasesti Bosno in Hercegovino in napraviti med prebivalstvom mir in red, katero naročilo je naša država tudi prevzela in kakor znano, plačala s krvjo tisočerih mladih junakov, ponajveč Slovanov.

Vsi bosanski kristjani so se oddahnili, ko je zasedla krščanska država dežele, katere tla so vsa napolnjena s krščansko slovensko krvjo, ki jo je prelivala turška krutost. A poglejmo, kako so se te nade prebivalstva izpolnile!

Znano je, da so pri nas odpravili že l. 1848. zadnje ostanke podložnosti kmeta in je kmet postal svoj gospod na svoji zemlji. Misliti je bilo, da bode Avstro-ogerska postopala tako tudi v Bosni in Hercegovini in tako odpomogla kričeči siromašnosti kmeta. A to se ni zgodilo. Ravno narobe; naša država je iskala pomoči pri begih in ž njih pomočjo pestila kmeta še bolj, kot ga je prej žulil turški jarem. Odvisnost kmeta od bega se je še pohujšala, ker ima bega uradnik, beg pa kmeta v rokah in je sedaj kmet popolnoma brezpraven ter ne more najti pomoči svojim krivicam niti pri begu, niti pri uradniku, ki ga pita, če ga kaj prosi, z „bosansko svinjo“ in ga, če se pritoži proti nasilstvu nižjega uradnika pri višjemu, dá zato celó za nekaj dnij zapreti.

Cenilna komisija za desetino sestoji sedaj iz dveh vladnih, enega begovega in enega kmetskega zastopnika. Bega je dobila vlada s tem na svojo stran, da je odredila, da se ima njegova tretjina odmerjati izključno le po desetini. Desetina se ceni že od žita, ležečega na polju, kjer je še nevarnost velika, da ga zadene kaka uima in da kmet potem ne bode rešil nič, a navzlic temu ima odračunati desetino in begovo tretjino. Uradnike, okrajne glavarje, poučuje vlada po tajnih ukazih, kako da imajo postopati, da se naceni čim višja desetina in zato se izberó sami taki cenilni možje, ki delajo na korist vlade in na škodo kmeta. Tudi beg ima tem večjo korist od tega, čim višja se naceni desetina, ker se mu odmerja njemu pripadajoča tretjina, kakor že omenjeno, po desetini. Če bi kmet pridelal na primer 100 birnov žita, bi znašala desetina, če je pravilno cenjena, 10 birnov. Begu se

stranka v deželni zboru bila prebojazljiva („zu feig“) vpeljati direktne volitve. Ovdali so dr. Pupovaca nemški nacionalci najčistejše barve, tožbo je zahteval deželni glavar grof Goëss. Prvo sodišče v Špitalu je zato obsodilo dr. Pupovaca na 200 kron globe. Veliko veselje je takrat zavladalo v nemško-nacionalnem Izraelu. Dne 4. malega travna je bila druga obravnavna pred deželni sodiščem v Celovcu, ker je bil dr. Pupovac vložil priziv. Deželno sodišče je prvo obsodbo potrdilo. Zopet je zavladalo veliko veselje v nemško-nacionalnem Izraelu, in kako tudi ne! Dr. Pupovac je obsojen, — „čas“ našega slavnega deželnega zbora je rešena, — direktnih volitev v naši priznani „napredni“ deželi pa le nimamo!

Deželna vlada je priznala krojaškemu pomočniku Jos. Feldnerju v Vovbrah 20 K nagrade, ker je dne 12. sušca t. l. rešil šolarja A. Wenzler-a utopljenja. — Francu Ožmalcu v Škocijanu je deželna vlada priznala nagrado 52 K 50 v, ker je rešil Marijo Nužej iz Klopinskega jezera. — Uslužbenki grofa Thurna v Pliberku, K. Krempel, je priznala deželna vlada častno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje.

Duhovske zadeve. Misijon so imeli v Črni. Vodili so ga oo. lazaristi od sv. Jožefa pri Celju. Obisk je bil dober. — Duhovne vaje za duhovnike bo letos vodil č. o. Noldin, S. J., iz Inomosta. — Starčki, katerim je mil. g. knezoškof na veliki četrtek v stolnici umival noge, so stari vkup 897 let. Najstarejši ima 85, najmlajši 67 let.

Drobiz. Pri vojaškem naboru v Celovcu za okolico, so od 520 mladeničev potrdili 153, t. j. 30%. Pri naboru za mesto so od 200 mladeničev potrdili 43, t. j. 46%. — Dopolnilne občinske volitve bodo v Celovcu dne 6., 8. in 11. maja. Volilo se bode 10 odbornikov. — V Otmanjah je pogorela p. d. Kurčeva bajta. — Plavže v Heftu so dne 30. sušca opustili. S tem je zopet uničen precejšen del velike obrti na Koroškem. Tako „napredujemo!“ — 100. rojstni dan obhaja dne 17. t. m. A. Baumgartner v Rablju. Starka je še vedno čvrsta in opravlja razna domača dela. — Koroški učitelji zopet izdajajo svoj poseben list.

Po slovenskih deželah.

Drobne novice. V Šoštanjju so pri občinskih volitvah zopet sijajno zmagali Slovenci. — Železnica Grobelno do hrvaške meje se v kratkem prične graditi. — Na Dunaju je umrl nedavno vpkopjeni višjega sodišča svetnik Janez Wissiag, ki je živel do svoje nenadne smrti kot čudak in skupuh čisto sam. Po smrti pa so našli oporoko, v kateri zapuščena veliko premoženje 350.000 kron rodni občini Radgona za dobrodelnne namene. — Umrl je lani v Mariboru znani zvonar, g. Rikard Denzel. — Na graškem vseučilišču je bilo minuli tečaj 1650 slušateljev. — Mestna hranilnica ljubljanska je imela lansko leto 22.100.412 kron 35 vin. prometa. Čistega dobička je napravila 38.098 kron 68 vin. — Nov slovenski list začne izhajati meseca maja v Ljubljani. List bo glasil trgovskega društva „Merkur“ in se bo imenoval „Narodno-gospodarski vestnik“. — Hrvatje v Ljubljani so sklenili ustanoviti lastno društvo, ki bode imelo naslov: „Prvo hrvatsko tamburaško i pjevačko društvo „Kolo“ v Ljubljani“. — V Trzinu ustanavljajo novo posojilnico in

odmeri tretjina po desetini, torej mu pripada 3 krat 10 birnov, t. j. 30 birnov. Ostalo bi kmetu torej 60 birnov. Ker pa nacenijo cenilni možje na povelje uradnikov veliko višjo desetino, kot bi jo imeli praviloma naceniti (kar se zgodi tem lažje, ker se ceni po snopih na polju), se nacenijo desetina navadno na 15 odstotkov in odpade po tem takem na bega 45%. Kmetu ostane po zgoraj navedenem vzgledu komaj 40 birnov od 100 birnov, ki jih je pridelal. Pod turško oblastvijo kmet ni trpel te krivice, ker je bila komisija na njegovo korist sestavljena in je dal begu tretjino onega žita, ki ga je namlatil in spravil potem v svoje shrambe. Sedaj pa se kmečkemu zastopniku cenilne komisije rogajo in mu pravijo, da ima le-ta nalogo, da odganja od drugih vaške pse.

Poprej je kmet odračunaval desetino v žitu, sedaj pa jo mora v denarjih, in sicer mora plačati ves davek v jeseni, ko je, kakor znano, žito najceneje. Če pomislimo, kako malo žita kmetu ostane in koliko davka mora plačati, je razvidno, da mora z vso svojo družino stradati že po zimi. Poleg tega določi vlada za vsako vrsto žita ceno tako visoko, da kmet najboljšega žita ne prodá drugače, kakor za tretjino nižje, kakor je vlada odmerila ceno, ko je določevala desetino. Če se vse to jemlje v poštev, je jasno, kako grozoviti davek mora sedaj nositi kmet in kako težko da stoka pod to neznošno pezo. Če hoče zadostiti vsem tem obveznostim, če hoče še shraniti žita za prihodnjo setev, potem mu ne ostane ničesar, s čemur bi redil sebe in svojo navadno mnogobrojno družino, in tako strada to ljudstvo vsako zimo in namesto da bi utešilo svoj glad, moli k Bogu s povzdignjenimi rokami, da bi mu

hranilnico. — Trojčke je povila v Radečah na Dolenskem žena kmeta Pavlina dne 27. marca in sicer tri zdrave fante. — „Naroden dom“ bodo ustanovili v Pulju.

Iz slovanskega sveta.

Srbi v Ameriki. V ameriških državah živi in dela čez 100 tisoč Srbov. Med njimi je mnogo revežev, a tudi veliko bogatinov. Raztreseni so po raznih mestih severne Amerike in v nekaterih mestih jih je precejšnje število. V teh mestih so ustanovili šolska društva, in kakor poroča srbski list „Sloboda“, ki izhaja v San Francisku, nabira sedaj srbska naselbina v San Francisku prispevke za zidanje prve srbske šole v Ameriki.

Mažarska brezobzirnost. Na Ogerskem so prepovedali železničnim služabnikom pod globo 2 gld. govoriti slovaški na popolnoma slovaških postajah. Zgodilo se je, da je slovaškemu popotniku železnični sluga s strahom pošepetal: „Prosim, ne govorite z mano slovaški, sicer bodem moral plačati 2 gld. globe!“ To ni več brezobzirno in surovo, to je že podlo, lumparsko!

Preganjanje Poljakov na Nemškem. Pred nedavnim je izdal pruski vojni minister naredbo, po kateri noben nemški vojak poljske narodnosti ne sme kaj kupiti v štacuni, katere gospodar je Poljak in sploh nič ne sme kupiti od svojih rojakov. Ko pa je poljski poslanec Jazčevski vsled tega ministra interpeliral, odgovoril je minister takoj, češ, da je izdal to naredbo zavoljo tega, ker je obstanek mnogih trgovcev nemške narodnosti vsled poljske agitacije v nevarnosti. — To je gotovo globoka nemška modrost! In od česa bodo živeli poljski trgovci, ako Poljaki ne smejo in Nemci nočejo pri njih kaj kupiti?

Dvestoletnica ruskega časnikarstva. Knjigopisno društvo moskovskega vseučilišča je sklenilo proslaviti dvestoletnico ruskega časnikarstva na tale način: Priredi se izložba, na kateri bode izloženo: iztisi vseh časnikov, kateri so na Ruskem izhajali od uvedanja tiska do danes; podobe vseh urednikov, izdajateljev in glavnih sotrudnikov, ki so pri teh časnikih sodelovali. Prvi ruski časnik je izšel l. 1702. pod uredništvom Petra Velikega.

Poljsko gledališče v Ameriki. Poljaki, ki živé v Chicagu, hočejo si v tem mestu sezidati poljsko narodno gledališče. Dopolnilni poljskega lista „Pred svit“ piše v tej zadevi: „Nemci imajo svoje gledališče v Novem Jorku, Chicagu, Milwauke in drugih mestih. Čehi, katerih je v Chicagu manj nego Poljakov, imajo tudi svoje „Narodni divadlo“, ravno tako Skandinavci, Francozi, zakaj bi mi, Poljaki, kateri po številu nadkriljujemo v Chicagu druge narodnosti, morali biti brez njega?“

70letnica rojstva narodnega dobrotnika. Češki narod je v zadnjem času proslavljal 70letni rojstveni dan Josipa Hlavke, velikega dobrotnika češkega slovstva in národa, predsednika češke akademije znanstva in umetnosti. Koliko je ta veliki sin češkega národa storil za svoj národ, dokazujejo njegovi darovi. Na začetku 80. let je Hlavka daroval 22.000 gld. za podpiranje dijakov na češki univerzi. L. 1887. je podelil češki tehniki 25.000 goldinarjev; kraljevskemu češkemu znanstvenemu društvu 35.000 gld. za znanstvene spise. L. 1888. je dal 200.000 gld. za ustanovljenje češke akade-

zboljšal težko stališče. Drugi pa uživajo sadove njegovih krvavih žuljev.

Pred dvema letoma bila je silna lakota v Hercegovini. Ljudstvo, ki ni imelo kaj jesti, je rezalo skorjo raz drevja in kopalo takozvano črno korenino iz tal ter kuhalo iz tega juho in jo pilo. In pri tem je prišel premeten uradnik na misel, da se mora obdačiti tudi to črno korenino!! — Nekoč je silno stradala mnogobrojna kmetska družina. Ni imela drv, da bi si zakurila ledeno sobo, ni imela odeje, da bi si zagnila nage premle ude, in ni imela moke, da bi si utešila svoj glad. Kmet ni mogel gledati te silne muke, šel je v erarični (državni) gozd, tam nasekal nekoliko drv in jih hotel v mestu prodati ter jo kupiti živil za svojo za gladom ginečo družino. Pri tem ga zaloti gozdar, ga zmirja s tatom ter ga hoče izročiti žandarju. Kmet ga milo prosi in mu toži svojo bedo, a zaman. Naposled vskipi ubogemu kmetu ob trdosrčnosti gozdarjevi kri, zamahne s sekiro in ga ubije. Potem odpelje drva v mesto, jih prodá, kupi moko za svojo družino ter jo jim pošlje, sam pa se gre objaviti na sodnijo kot ubijalec. Tako trpi še sedaj uboga teptana bosanska raja.

In če ne more plačati davka, pridejo biriči in mu odnesejo vse, vzamejo zadnji kotel, odpeljejo zadnjo kravico ali kozo, ki je bila jedina rediteljica malih otročičev, vzamejo naposled zadnjo kokoš in zadnje pišče, zadnjo odejo, zadnjo rjuho in prepuste ubogega kmeta z vso družino milosti božji.

In usmiljenja ne najde ta uboga para nikjer; če gre k uradniku se pritožiti, ga dostikrat za to „nesramnost“ zapró in v vseh višjih inštancah se mu

mije umetnosti in znanstva! L. 1891. je daroval 15.000 gld. za spomenik sv. Vavla pred češkim muzejem. Za češko slikarsko akademijo je daroval 100.000 gld. Čast takemu rodoljubu!

Ruščina v Perziji. Perzijski šah je po svojem potovanju po Evropi sklenil pošiljati sinove plemenitaških perzijskih rodbin v Petrograd in Moskvo, da bi se učili ruski. Pred nedavnim jih je že poslal v Rusijo 18, ki bodo obiskovali ruske visoke šole. Za prestolonaslednika je ukazal pripeljati profesorja ruskega jezika iz Petrograda. Šahu je torej morala ruščina najbolj ugajati izmed vseh evropskih jezikov! Kaj pa k temu porečejo naši nemškutarji, ki so v nemščino tako zaljubljeni?

Črnogorsko društvo v Pragi. Pred nekoliko dnevi je bil v Pragi deveti letni zbor „Črnogorskega društva“, katerega članovi so sami Čehi. Predsednik je g. Josip Holeček. Društvo podpira mlade Črnogorce, da bi se mogli priučiti raznim rokodelstvom in tudi proučevati višje šole. Lansko leto se je izučil neki črnogorski fant na stroške tega društva usnjarskega rokodelstva. — *in.*

Križem sveta.

Državni zbor. V preteklem zasedanju državnega zbora avstrijskega se je predložilo 646 predlogov, med temi 80 nujnih. Poleg teh predlogov je 110 vladnih predlogov. Število interpelacij je 707, od teh se še ni odgovorilo na 579 interpelacij. Zbornica je obravnavala o 8 vladnih predlogih in o predlogih po uimah. Govorilo je pri teh razpravah 685 govornikov. Poslovalo je 22 odsekov. Svota izplačanih dijet znaša 510.000 K. Volilnih protestov je bilo vloženih 61. — Dr. Iv. Tavčar, dr. Ferjančič, Plantan in Oskar Gabršček so izstopili iz hrvatsko-slovenskega kluba. — Prihodnja seja bode dne 18. aprila.

Narodnosti v avstro-ogerski armadi. Dunajski „Armeblatt“ je prinesel statistiko avstro-ogerske vojske, v kateri je 430.000 Slovanov, 227.000 Nemcev, 120.000 Madjarov, 48.000 Rumunov, 14.000 Italijanov. Izmed Slovanov je 175.000 Čehov, 76.000 Poljakov, 75.000 Malorusov, 75.000 Hrvatov in 28.000 Slovencev.

Socijaldemokratje pri naših železnicah. Na čuden način se množijo socijaldemokratje pri naših železnicah. Še dobro imamo v spominu, da so v Kanalski dolini na Koroškem volili vsi spretniki in delavci ob progih v peti kuriji s socijaldemokrati. Država bi pa lahko vsaj po svojih progah za to skrbela, da se popotniki izročijo zanesljivejšim rokam; zakaj „rudeča“ vera in „rudeča“ zanesljivost ni na najboljšem glasu. Sploh kar je pri nas socijaldemokratov, jih je večinoma med železničarji. Poglejmo le malo številke iz lanskega leta.

Socijalni demokratje imajo namreč lastni list („Eisenbahner“), lastno središče, in skupen odbor na Dunaju. V Avstriji so napravili 705 shodov, in sicer 445 nemških, 138 čeških, in čujte: slovenski rod na tretjem mestu — 72 slovenskih; poljskih 34. Na vsaki shod je prišel odposlanec dunajskega središča, in sicer na stroške delavskih grošev. Stari žid dr. Ellenbogen je v državnem zboru v imenu vseh socijaldemokratskih železničarjev kvasil zoper vlado ter posebno zoper železniškega ministra Wittek-a. „Slavni“

ne godi bolje. Če hočejo priti do svojega cesarja in mu tožiti o svoji neznanjski bedi, se jih lovi na vse načine in se jih zasleduje vsled take „prezrnosti“ kot politične nevoljneže in nemirneže in tako trpi naprej, topo udan v svojo grozno usodo, povsod zaničevan, povsod zatiran in povsod le služeč tuji koristi. Tako bridko so ga varale nade, ki jih je stavil v svojo rešiteljico od turškega jarma, v avstro-ogersko državo. Tako jih gine vsako leto na stotine od glada, drugi pa so postali iz prej premožnih kmetov berači.

Take in enake podatke nam nudi omenjena knjiga. Velezanimiva je že vsled tega, ker nam slika razmere v okupiranih deželah na tako nov način, kot ga dosedaj še nismo imeli prilike opazovati. Pisatelj nas je peljal v skrite gorske vasi, kamor tujec, hodeč po lepih, ravnih, še le pod to vlado napravljenih cestah in speč v vse-skozi fino in ukusno urejenih vladnih hotelih, ne pride. Morda bode knjiga obudila pozornost tudi pri naših poslancih, ki jo bodo lahko porabili v delegacijah. Odprla bo morda oči onim, ki so poleteli v Bosno in Hercegovino na kratek poset in tam občudovali prijaznost vladnih organov ter potem peli v domačih spisih slavo uzorni bosanski upravi. Gotovo se ne sme ceniti gospodarskega položaja kake dežele po njenih cestah, hotelih, železnicah in kopalnicah, kjer se giblje le majhen odstotek vsega prebivalstva, ampak gledati je na večino národa, na kmeta. Njegovo stanje nam je opisal domačin, ki torej razmere vseskozi dobro pozna, v uprav grozoviti luči. Kjer hira jedro národa, tam hira vse, in Bog daj, da bi kmalu došla tem zatiranim revežem izdatna pomoč.

govor so zopet na „svoje“ stroške tiskali ter ga razdeljujejo med so- in neso-mišljenike. Kam pridemo, če se brez ovire od zgoraj tako hujska, posebno med ljudmi, ki delajo pri podjetjih, katera zahtevajo največjo vestnost, natančnost in zanesljivost. Minister Wittek je sicer v lepi obliki odgovoril — a pravega sredstva, prave pomoči menda sam ne vé!

Jubilej razglednice. Razglednica praznuje letos 25-letni svoj jubilej. Prve razglednice je poslal v svet nemški tiskar Schwarz leta 1876., a že leta 1870. je za čete v francoski vojni izdelal humoristične karte. Nemške pošte imajo sedaj na dan opraviti približno z 1.466.838 razglednicami, katerih poštnina znaša 69.010 mark.

Pivo na vago. Na Nemškem je bil patentovan električen stroj, s katerim je mogoče prodajati pivo na vago; in tako že v nekaterih nemških krajih prodajajo pivo na vago in ne več na litre. Gost zahteva pol kile ali pa toliko in toliko dek piva. S tem se bode bojda več prodalo piva in manj penj. Srečni Nemci!

Volilna enakopravnost. Mažarski Maroš-Vašarhel ima 14.212 prebivalcev in voli dva poslanca, slovaška Nitra ima 13.538 prebivalcev in s celo svojo okolico voli samo jednega poslanca. Slovaški Turec ima 49.979 prebivalcev in voli dva poslanca. — Ravno tako, kakor pri nas! Slovane tlačijo k zidu, kjer le morejo!

Kralj Edvard VII. — žid. Angleški list „Black and White“ prinaša zanimiv članek, v katerem dokazuje, da je bila bivša angleška kraljica Viktorija židovskega pokoljenja. Vojvodinja Kant, mati pokojne kraljice Viktorije, je bila iz popolno židovske družine Saalfeld in je bila čistokrvna židinja. „Black and White“ dostavlja, da se je Viktoriji poznalo na obrazu, da je židovske krvi, Edvardu VII., njenemu sinu, pa se židovsko pokoljenje še bolj pozna v obrazu. Židje se seveda veselijo tega, da po tolikih stoletjih zamorejo pokazati na eno krouano glavo, v kateri teče Abrahamova kri. In ker je nemški cesar vnuk angleške kraljice in se torej tudi po njegovih žilah pretaka židovska kri, potem pač ni čudo, da gre nemška politika roko v roko z židovsko politiko. Lepe reči!

Francoska vlada je v zbornici poslancev dobila večino glasov za svojo postavbo, s katero lahko vsak dan uniči vse katoliške redove in družbe. Ali bo tudi pred senatom tako srečna, se ne vé, toda mogoče je, da tudi tamkaj prodre. Na Francoskem so se duhovniki premalo brigali za politiko. Sedaj pa vidijo, kako daleč se pride, ako poslušajo liberalne nauke: „Duhovnik naj ostane le v cerkvi!“ Po novi postavi bodo tudi prepovedane vse šole, v katerih bi poučevali katoliški redovniki in redovnice.

Norveška proti pijanstvu. Na Norveškem se uspešno borijo proti pijanstvu. Že v šestdesetih in sedemdesetih letih se je doseglo toliko, da je na vsakega prebivalca prišlo samo 1.8 litra alkoholične pijače, namesto dosedanjih 8 litrov. Vasi so skoro popolnoma brez gostiln, katere so samo v mestih. A tudi v mestih se je hitro razširil takozvani gotenburški sistem, po katerem so dobredelna društva prevzela gostilne v svojo upravo in ta delajo na to, da bi se zmanjšala poraba alkohola; čisti dohodek od mestnih gostiln se daje

Naš kmet pa, ki stradanja še hvala Bogu ni vaju, naj pomisli, kako mora živeti njegov bosanski tovariš, ki bi hvalil Boga, ko bi imel le vsak dan pošten kos črnega kruha, da bi utešil svoj glad in lakoto svoje družine. Primerja naj sebe z njim, in ložeje bo prestal mnoge težave svojega stanú, prosil bo pa Boga tudi za rešitev svojega bosanskega tovariša, svojega slovanskega brata!

Smešničar.

* **Čuden zdravnik.** Popotnik zbolil v gostilni ter pošlje po zdravnika. Takoj pride nekdo v sobo. „Ali ste vi zdravnik?“ vpraša bolnik. „Da, kaj vam je?“ „Zelo sem bolan!“ „Ali ne morete nekoliko vstati?“ „Ne!“ odgovori bolnik. „Kaj, tudi v sobi ne?“ „Ne, niti v sobi si ne upam vstati!“ „No, to je izvrstno!“ reče tujec, vzame popotnikovo uro in denarno listnico ter odide.

* **Kakoršno vprašanje tak odgovor.** Župnik: „Ratomok, Ratomok, že zopet te vidim, da prihajaš iz krčme?“ Ratomok: „I sevé, gospod župnik, zmirom vendar ne morem biti v krčmi!“

* **Lilije.** Meščan vpraša tovariša: „Zakaj pa se v našem mestu moški tako poredkoma ženijo?“ Tovariš mu odgovori: „Temu so krive sedanje mestne gospe in gospice. Zakaj o njih velja to, kar čitamo v svetem pismu o lilijah: „So kakor lilije na polju, ne šivajo, ne predejo, in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti tako oblečen, kakor ena izmed njih!“

* **Večina.** Blaznika so vprašali, zakaj so ga zaprli v blaznico. „Čisto lahko!“ odgovori jim ta, „trdil sem, da so vsi ljudje blazni, drugi pa so rekli, da sem jaz blazen; večina je zmagala!“

v dobredelne namene. Postava iz l. 1894. dovoljuje, da bi odraščeni prebivalci (moški in ženske) odločevali o tem, ali naj bo na pet let gostilna v vasi ali ne. Posledica je, da so se v mnogih krajih gostilne zaprle in pride danes na 16.000 prebivalcev samo jedna gostilna. Društva, ki so v svojo upravo prevzela gostilne, so dozdej dala v dobredelne namene 20 mil. kron.

Vničevanje koristnih ptic. V nekaterih francoskih krajih ljudje ne bodo poznali sčasoma niti lastovk in drugih koristnih ptic; kajti koristne ptice se trumoma vničujejo zlasti na Alžirskem, Laškem, Španskem in južnem Francoskem. V teh krajih se namreč iz ujetih ptic pripravljajo jedi. Iz postaje Hendaj se je n. pr. lani odposlalo 149 zabojev lastovk in drugih ptic; v teh zabojih je bilo gotovo čez 2 mil. kosov. Tako se vničujejo koristne ptice in vse pisarenje in govorjenje zoper to je zastoj!

Grozno preteča gora. Na Švicarskem, v kantonu Neuchatel, leze neka cela gora v dolino „de Travers“ navzdol ter preti celo dolino zasuti, ter skozi to dolino tekočo reko Areuse ustavi. Z velikim strahom in trepetom so sprejeli prebivalci cele rodovitne doline vest o tej grozni prikazni. Gora je 1465 metrov visoka. Kantonska vlada je sevé hitro ukrenila nekaj potrebnih začasnih pomožnih sredstev. 25. svečana so morali vstaviti po vseh podzemeljskih jamah delo. Na posebnih mestih stojé čuvaji, ki naj takoj s topiči naznanijo celi dolini vsako hitreje gibanje gore. Tiste hiše, ki stojé na najnevarnejšem mestu, so že zapuščene. večjo nesrečo bo naredila še le voda, reka. Gora namreč je tako velika, da bo zasula na usodepolnem mestu celo dolino, in če bi dolina ostala le štiri dni, bi narastla reka že v 1000 metrov dolgo jezero, širjavo 500 metrov in globočino 69 metrov; najmanj 800.000 kubikmetrov se bo vsulo v dolino, in zadostuje, da je dolina do 50 m visoko pograjena. Šest velikih vasi, v katerih je veliko tovarn, in kjer je toliko delavnic za ure, potem vsi mlini, fužine, žage itd., vse mora zginiti v to jezero! Toda to še ni vse — kajti po petem ali šestem dnevu po najbrž nastana voda potrgala jez in celo jezero bo bruhalo navzdol po dolini. Da bo do cela drobna vsa dolina, si vsakdo pravi trepeče in solžeče. Ubogi ljudje, ki ne morejo mirno spati, ki s trepetom gledajo preteči jim pogin. Če je tudi gora še le malo se vdrla proti dolini, s tem ni rečeno, da bo zdaj tako ostala ter se zopet utrdila; posebno ko je zdaj v vigredi vse premočeno z vodo, in ker imamo že več takih vzgledov posebno v Švici in na Tirolskem (tudi pri Dobraču na Koroškem). Poklicani krogi se posvetujejo, kako bi dolino še rešili. Da bi gora zdaj mirovala, ne verjamejo. Nekteri mislijo z mogočnim zidom goro spodaj utrditi; drugi svetujejo na nevarnem kraju na celo reko zidati močni obok; tretjim se zdi vsak obok preslab, ter hočejo podjati močne cevi v reko, da bi se voda vsaj polagoma odtekla. Nekteri pa trdijo, da je najboljšje, če se predere gori nasprotni breg reke, ter se tako vstvari nova struga reki. — Čudnim nesrečam smo izpostavljeni; Boga naj hvali vsak, ki ima varen dom in celo streho.

To in ono. Nemški prestolonaslednik pride dne 14. t. m. na Dunaj obiskat našega cesarja. — V Voloskem je umrla nadvojvodinja Gizela, hči nadvojvode Jožefa. — Nemiri na Ruskem se nadaljujejo. Mnogo dijakov so zaprli. Razni listi so tudi poročali o napadu na carja.

Naša gospodarska organizacija.

Posojilnica v Spodnjem Dravogradu je imela v minulem 13. upravnem letu 274.194 K denarnega prometa. Pristopilo je 32 zadružnikov, izstopilo je 10 zadružnikov, ostalo je 593 zadružnikov z 1588 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 98, uničilo pa 57, obstoji torej 424 knjižice za 256.366 K. 29 vin., in iznaša povprečna vloga 604 K 16 vin. Posodilo se je na novo 51 zadružnikom, 36 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov je toraj 558, ki dolgujejo skupaj 244.474 K, ali povprek 417 K 50 vin. Čistega dobička je bilo 1638 K 64 vin., kateri se po sklepu občnega zbora razdeli za dobredelne namene in sicer: za Črneško cerkev za bandero 150 K, za dobredelne namene 1000 K. Ostanek se pridene rezervni zakladi, katera je narastla na 16.182 K 10 vin. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zadnje revizijo izvršila dne 19. julija 1900.

Posojilnica v Glinjah je imela v minulem 12. upravnem letu 304.230 K denarnega prometa. Pristopilo je 9 zadružnikov, odpovedali so 3 zadružniki, izstopila sta 2 zadružnika, ostalo je 352 zadružnikov v skup 1604 K deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 116, uničilo pa 64, obstoji 524 knjižice za 295.343 K, in iznaša povprečna vloga 563 K. Vložilo se je 90.817 K, vzdignilo 66.540 K. Posodilo se je na novo 9

zadružnikom, 20 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov je 280, ki dolgujejo skupaj 233.256 K 96 vin., ali povprek 833 K. Posojil se je vrnilo 27.013 K, novo izdalo 22.935 K. Čistega dobička je bilo 569 K 77 vin. Za dobredelne namene se je izdalo 320 K. Ostanek se pridene rezervni zakladi, katera iznaša 8404 K 9 vin. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, katera je zadnje revizijo izvršila dne 11. decembra 1900. Posojilnica je v čekovni zvezi s c. kr. pošto hranilnico na Dunaju pod št. 823.221.

Gospodarske stvari.

Plevel. O plevelu je izborni praktični kmetovalec Schulz-Lupitz, kakor poročča časopis „Sudetent“, rekel: „Prereven sem, da bi mogel trpeti plevel!“ Ta izrek naj bi si k srcu vzel vsak kmetovalec, kajti škoda, ki jo plevel povzroča pri pridelkih, je zelo velika. Seveda se je treba proti plevelu neprestano boriti; ni dosti, da se seme skrbno očisti s čistilnikom, zakaj tudi na njivi je precejšnja množina plevelnega semena. Ne samo da seme, ko je zrelo, izpada, tudi s hlevskim gnojem pride nemajhna množina plevelnega semena na polje, ker ga živina požre s slamo in s senom in potem gre skoz živalsko telo v gnoj; to se zlasti dogaja z grašico in deteljno predenico. Tudi pri drobitvi se v zmesi z drugim zrnjem drobno plevelno seme, na pr. od njivske redkve, sploh ne zdrobi ali vsaj ne popolnoma; posebno pa se z pozno seneno košnjo (ki je zelo napačna) spravi veliko plevela v gnoj in se zlasti pirika na ta način zaseje na njive. V tržnih krmilih je obilno plevelnega semena, zategadelj naj se kupujejo le tedaj, če trgovec jamči, da so čista. Tudi mešanec, ako bi se spravil na njive namesto na travnike (kar se pač malokdaj zgodi), bi bil nevaren vir plevela. Zato opozarjamo tukaj na potresanje živega apna po mešanec.

Samo polivanje z gnojnico in premetavanje mešanca ne zatre vsega plevelnega semena, zlasti njivske redkve in grašice ne. S pletvijo, s košnjo, z okopavanjem, z brananjem, s plitvim in srednje plitvim oranjem se sicer plevel popolnoma ne zatre, pač pa se podzemne korenike plevela oslabe. Popolnoma se koreninski plevel zatre le z globokim obdelovanjem. Ako imamo opraviti pretežno s semenskim plevelom, tedaj se priporoča, po žetvi obdelovati zemljo z razrezovalcem ali vsaj z brano. Po takem obdelovanju plevelno seme izkali in požene, kar se more pospešiti še z valjanjem. Ko je polje ozelenelo, se dobro pobrana ali se plevel uniči z razreševalcem. Pred zimo se potem njiva globoko preorje, ako mogoče tako, da se poprej rabi razrezovalec. Če se pa razrezovalec ne rabi, se mora zemljišče pred oranjem dobro pobranati, ker drugače plevelne rastline na preobrnjeni strani brazd dobe dovolj zraka in svetlobe, da se morejo spomladi naprej razvijati. Spomladi se potem zemlja plitvo obdeluje. Zgodnje brananje, razreševalec in potem plitve brazdice za seme store, da plevel, ki se jeseni ni zatrl, naglo požene in se potem uniči.

Stare, slabotne ljudi smo večkrat uspešno porabili za uničevanje plevela ob potih, potokih, omejkah in dr., in tako naj bi vsaka občina napovedala boj plevelu, kakor tudi drugim rastlinskim in živalskim škodljivcem. „Kmet.“

Tržne cene.

V Celovcu, dne 4. aprila 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	—	12	50	1 bik
rž	10	06	12	57	— pitani voli
ječmen	8	56	10	60	90 vprežnih volov
oves	5	02	6	27	11 juncev
turšica	7	73	9	66	48 krav
pšeno	14	—	17	50	3 telice
fižol	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir	1	80	2	92	162 prascev
deteljno seme	80	—	100	—	
ajda	7	46	9	32	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 255 K do 270 K, krave po 110 K do 240 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K 70 v do 7 K 20 v, kisló seno po 5 K 40 v do 6 K — v, slama po 4 K 70 v do 5 K 90 v.

Promet je bil precej dober.

Velikovec, dne 3. aprila. Prignali so: 184 volov, 37 krav, 6 telic, 2 teleti. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežne vole 52 do 58 kron za meterski cent žive vage. 54 ovc, 20 živih svinj, 1 kozo. Promet je bil slab.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)

Borovlje, Dne 29. apr. 11. uri, Orančková kmetija Zavrhom, vl. št. 29., d. ob. Mače. Cena 5829 kron. Najnižja ponudba 4257 kron.

Trbiž. Dne 25. apr. ob 9. uri, Leilerjevo posestvo, hiš. št. 83 v Naborjetu, vl. št. 81, d. ob. Naborjet. Cena 3865 kron.

Celovec. Dne 24. apr. ob 10. uri, izba št. 85. Piberjeva kmetija na Osojnici vl. št. 51, d. ob. Golšovo. Cena 12.606 kron. Najnižja ponudba 9250 kron.

— Dne 25. apr. ob 11. uri, izba št. 67. Prostovoljna dražba vrta c. kr. kmetijske družbe v Boženčah, vl. št. 47, d. ob. Erental. Cena 12.000 kron.

— Dne 25. apr. ob 11. uri v pisarni notarja Rieblerja prostovoljna dražba Jurejeve kmetije v Virčah, vl. št. 28, d. ob. Lečja gora (Cena 4885 kron) in Smodejeve kmetije, ravno tam, vl. št. 29. (Cena 7588 kron.)

Loterijske številke od 6. aprila 1901.

Linc 24 52 15 64 6
Trst 33 53 10 48 17

NAZNANILA.

Vrvarskega učenca

takoj sprejme **Janez Verničnik**, vrvarski mojster v Ziljski Bistrici na Koroškem.

Prodá se Zebičarjeva kajža v Globasnici,

obstoječa iz 4 sob, 1 kuhinje in hleva. Stavba je popolnoma zidana in se nahaja v prav dobrem stanu. Pri kajži je tudi mal vrt. Cena 1300 kron. Več pové lastnik.

Občinam na Koroškem

s tem uljudno naznanjamo, da je podpisana tiskarna, vstrežaje želji raznih slovenskih občinskih predstavništev na Koroškem, založila več dvojezičnih slovensko-nemških tiskovin, in sicer:

Poselske knjižice

vsled poselskega reda za vojvodino Koroško z dne 19. sušca 1874 z dodatkom k poselskemu redu. 8°, 65 strani, vezan izvod 12 kr.

Knjižice za občinske doklade,

100 vezanih izvodov za 3 gld.

Postava iz dne 10. rožnika 1894. leta,

s katero se nadatek ali likof kmetijskih poslov uravná. V slovensko-nemški izdaji. 100 komadov 2 gld.

Nadatne izkaznice (likofni listi)

slovensko-nemške, 100 komadov 50 kr.

Mrtvaški ogledni list,

4°, 100 kom. 80 kr.

Spričevalo ubožtva,

folio, 100 kom. 1 gld.

V zalogi ima tudi

pooblastila za volitve v občinski odbor

100 komadov za 80 kr.

Krajnim šolskim svetom

naznanjamo, da ima v zalogi in na prodaj:

vabila k sejam krajnega šolskega sveta,

4°, 100 iztisov za 50 kr.;

pozivnice zaradi šolskih zamud

v smislu §§ 27.—29. šolske postave od dne 1. prosinca 1870. l., 4°, 100 iztisov za 50 kr.;

opomine za oglašanje za šolo godnih otrok

v smislu § 25. postave od 17. prosinca 1870. l., 100 iztisov za 50 kr.

Za obila naročila se priporoča

tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje nego nastopi vročina prodati.

P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

Istrska vinarska zadruga,
Pulj (Pola — Istra).

Dr. Alojzij Kraut,

odvetnik v Celovcu,

na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.

Uradne ure so od 1/2 9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.

Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Neobhodno potrebno za gospodarstvo!

Dr. Rosa balzam

za želodec,

iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI,

je že 30 let splošno znano domače zdravilo, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaža. Pri rednem vporabljanju ojačuje prebavne organe in je drži v pravem toku.

Velika steklenica 2 kroni, mala 1 krono.

Ako se prej vpošlje 2.56 K, pošlje se velika steklenica, in za 1.50 K mala steklenica franko na vse postaje avstro-ogerske države.

Pozor! Vsi deli zavoja imajo zraven natisnjeno in zakonito priznano varstveno znamko.

Pražko hišno zdravilo,

iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI,

je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno zdravilo, katero vzdržuje rane čiste in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažuje deluje na vročino ter bolečine.

V škatljah po 70 in 50 v, s pošto 12 v več.

Ako se vpošlje 3.16 K, se pošljejo 4/1 škatljice, za 3.36 K 3/2 škatljice, za 4.60 K 1/1 škatljice, za 4.96 K 1/2 škatljice franko na vse postaje avstro-ogerske države.

Pozor! Vsi deli zavoja imajo zraven stoječo in zakonito priznano varstveno znamko.

Glavna zaloga: **lekarne B. Fragner-ja**, c. in kr. dvornega zalagatelja,

„pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, št. 333.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.

Bajta

s 5 1/2 orali sveta, nekaj travnika in gozda in pozidanim stanovanjem, katero se more dati v najem, se po ceni prodá v Gunderski vasi, obč. Št. Tomaž. Več pové Janez Wratschnig, gostilničar v Celovcu, šolske ulice št. 21.

Doktorja pl. Trnkóczyja

mного preskušena zdravilna in redilna sredstva, preskušena že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczyja v Ljubljani,

Kranjsko.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos takoj s poštnim povzetjem pošlje.

Za štedilne gospodinjice, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja

Kakao sladni čaj

prilagočen kotično, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavoječek (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavoječkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

želodečne kapljice.

Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bojest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Krogeljice,

odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodeca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih krogeljicah. Škatlja 42 h, šest škatljic 2 K 10 h. — Pocukrene krogeljice. Škatlja 80 h, tri škatlje 2 K.

Prsni,

pljučni in kašljev sok ali zeliščeni sirup, prirejen z lahko raztopljivim apnenim železom, utišuje kašelj, raztvarja sliz, lajša ból in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni

ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot bóli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varst. znamka.

Tinktura za kurja očesa,

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kedar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavoječek z navodilom gledé uporabe 1 K, pet zavoječkov samo 4 K.

Varstvena znamka.

Prašičji

redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavoječek 50 h, pet zavoječkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Glasom razglašava visoke c. kr. deželne vlade z dne 18. julija 1899 smejo ta prašek tudi trgovci prodajati. Zahteva naj se pa pri istih samo pod imenom doktorja pl. Trnkóczyja prašičji prašek, pristen samo z gorenjo varstveno znamko.

Pozor! Pozor!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najmožnejše

tovarne za gasilno orodje

sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; „univerzalko“, prikladno za male občine, katere se nosijo ali vozijo; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice itd., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekirice, lestve ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za acetilen-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste. Gasilna društva, občine in poštene kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

Cenike pošiljamo brezplačno in poštnine prosto.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.